ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2004

Vyhlásené: 30.04.2004 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

272

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

z 21. apríla 2004,

ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní týchto žien

Vláda Slovenskej republiky podľa § 161 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení zákona č. 210/2003 Z. z. a podľa § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z. nariaďuje:

§ 1

Zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, je uvedený v prílohe č. 1 a zoznam prác a pracovísk, spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy, je uvedený v prílohe č. 2.

§ 2

Zamestnávateľ plní povinnosti podľa tohto nariadenia voči tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám aj pri iných prácach a pracoviskách, ako sú uvedené v prílohách č. 1 a 2.

§ 3

Zamestnávateľ je povinný pri všetkých prácach a na pracoviskách, spojených so špecifickým rizikom vystavenia tehotnej ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacej ženy pôsobeniu škodlivých faktorov, vplyvov, procesov alebo pracovných podmienok, posúdiť charakter, stupeň a trvanie takého vystavenia. Zamestnávateľ vyhodnotí všetky riziká pre ich bezpečnosť a zdravie a na základe odborného posúdenia zdravotnej spôsobilosti z hľadiska možných účinkov na tehotenstvo alebo dojčenie takej ženy príslušným lekárom rozhodne o prijatí potrebných opatrení.[1])

§ 4

Tehotnú ženu, matku do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacu ženu nemožno za žiadnych okolností nútiť, aby vykonávala práce, pri ktorých sa zistilo možné ohrozenie jej bezpečnosti a zdravia a možné účinky na jej tehotenstvo alebo dojčenie.

§ 5

Zamestnávateľ informuje tehotnú ženu, matku do konca deviateho mesiaca po pôrode, dojčiacu ženu a zástupcov zamestnancov o výsledkoch posúdenia rizika a o všetkých opatreniach, ktoré prijme na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

§ 6

Týmto nariadením sa preberá právny akt Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedený v prílohe č. 3.

§ 7

Zrušujú sa:

1. úprava Ministerstva chemického priemyslu z 15. januára 1968 č. 1/1968, ktorou sa vydávajú zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým pracovníkom, registrovaná v čiastke 11/1968 Zb.,
2. úprava Ministerstva vnútorného obchodu z 3. apríla 1968, ktorou sa vydávajú zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým, registrovaná v čiastke 23/1968 Zb.,
3. úprava Ministerstva vnútra z 27. júna 1968 č. MH IV/3-750/1968, ktorou sa vydávajú zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým pracovníkom v organizáciách miestneho hospodárstva, registrovaná v čiastke 40/1968 Zb.,
4. oznámenie Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 315/1998 Z. z. o vydaní výnosu z 22. mája 1998 č. 647/M-1998, ktorým sa vydávajú zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a mladistvým.

§ 8

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. mája 2004.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 272/2004 Z. z.

ZOZNAM PRÁC A PRACOVÍSK, KTORÉ SÚ ZAKÁZANÉ TEHOTNÝM ŽENÁM, MATKÁM DO KONCA DEVIATEHO MESIACA PO PÔRODE A DOJČIACIM ŽENÁM

1. Tehotným ženám sú zakázané práce a pracoviská so škodlivými

1.1. fyzikálnymi faktormi a vplyvmi, najmä

pri ktorých sú zamestnanci vystavení zvýšenému atmosférickému tlaku o viac ako 20 kPa oproti okolitému atmosférickému tlaku, napríklad v tlakových komorách a pri potápaní, alebo zníženému atmosférickému tlaku, prípadne významnému zvýšeniu vnútropľúcneho tlaku,

1.2. biologickými faktormi, najmä s

a) toxoplasmou gondii,

b) vírusom rubeoly (rubivírus),

c) vírusom ľudskej imunitnej nedostatočnosti (HIV),
okrem prípadov, keď sú tehotné ženy dokázateľne primerane chránené pred pôsobením týchto faktorov očkovaním,

1.3. chemickými faktormi, najmä

s olovom a jeho zlúčeninami, ktoré sú absorbovateľné ľudským organizmom.

2. Dojčiacim ženám sú zakázané práce a pracoviská so škodlivými chemickými faktormi, najmä

s olovom a jeho zlúčeninami, ktoré sú absorbovateľné ľudským organizmom.

3. Ďalej sú tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám zakázané práce

a) s karcinogénmi, ktoré sú uvedené v osobitnom predpise[1]) a označené ako R 40, R 45, R 46, R 47 a R 49,

b) pri procesoch s rizikom karcinogenity uvedené v osobitnom predpise,[2])

c) s chemickými látkami, ktoré

1. poškodzujú reprodukciu, ktoré sú uvedené v osobitnom predpise[1]) a označené ako R 60, R 62,

2. majú mutagénne účinky a môžu viesť k poškodeniu nenarodeného dieťaťa, ktoré sú uvedené v osobitnom predpise[1]) a označené ako R 46, R 61 a R 63,

3. môžu mať škodlivé účinky na dojčené dieťa, ktoré sú uvedené v osobitnom predpise[1]) a označené ako R 64,

4. môžu poškodzovať plodnosť, ktoré sú uvedené v osobitnom predpise[1]) a označené ako R 60, R 62,

d) určené ako rizikové v kategóriách 3 a 4 podľa osobitného predpisu,

e) pri činnostiach vedúcich k ožiareniu v kontrolovaných pásmach pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,

f) pri výrobe a spracovaní výbušnín a výbušných predmetov a pri zaobchádzaní s nimi,

g) pri dezinfekcii a deratizácii priestorov plynmi,

h) v priestoroch uzavretých a nedostatočne prevetrávaných nádob a nádrží,

i) s horľavými kvapalinami I. triedy[3]) s výnimkou ich bezpečného používania v laboratóriách a pri poskytovaní zdravotnej a veterinárnej starostlivosti,

j) pri ktorých je riziko zrútenia stavieb, konštrukcií a zrútenia alebo zosypania materiálov,

k) vo výškach nad 1,5 m a nad voľnými hĺbkami,

l) s nebezpečenstvom vysokého napätia,

m) pri porážke zvierat na bitúnkoch,

n) pri chove zvierat podľa osobitného predpisu,

o) banské pod zemou a pri razení tunelov a štôlní.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 272/2004 Z. z.

ZOZNAM PRÁC A PRACOVÍSK, SPOJENÝCH SO ŠPECIFICKÝM RIZIKOM PRE TEHOTNÉ ŽENY, MATKY DO KONCA DEVIATEHO MESIACA PO PÔRODE A PRE DOJČIACE ŽENY

Práce a pracoviská so škodlivými

1. fyzikálnymi faktormi a vplyvmi, ktoré môžu spôsobiť poškodenie plodu alebo narušiť uchytenie placenty alebo jej časti, najmä práce

1.1. s nárazmi, otrasmi alebo pohybmi

a) spojené s tlakom na brucho a podbrušie spôsobeným či už pracovným zariadením, opracúvanými predmetmi, alebo v dôsledku nevhodne riešeného pracovného miesta,

b) pri ktorých dochádza k prenosom nárazov na horné končatiny, napríklad práca s ručnými pneumatickými nástrojmi,

c) pri ktorých dochádza k prenosu vibrácií na ruky, pri ktorom sú prekračované najvyššie prípustné hodnoty vibrácií v závislosti od časového vystavenia, ustanovené osobitným predpisom,[1])

d) s prenosom vibrácií pôsobiacich celkovo alebo miestne, pri ktorých sú prekročené najvyššie prípustné hodnoty ustanovené osobitným predpisom[1]) pre tehotné ženy znížené o 10 dB,

1.2. pri manipulácii s nákladmi spojené s rizikami, najmä v bedernej oblasti chrbtice

a) pri preprave bremien pomocou jednoduchých bezmotorových pojazdných prostriedkov, pri ktorých musí byť sila vynaložená v ťahu väčšia ako 50 N a sila v tlaku väčšia ako 100 N,

b) spojené so zdvíhaním, prenášaním a ukladaním bremien, pri ktorých sú prekračované smerné hmotnostné hodnoty,[2])

c) s prevažujúcou dynamickou zložkou svalovej práce, pri ktorých je celozmenový pracovný energetický výdaj väčší ako 4 MJ,

1.3. na pracoviskách s hlukom,

keď sú prekračované najvyššie prípustné hodnoty hluku pri fyzickej práci, ustanovené osobitným predpisom,[1])

1.4. s ionizujúcim žiarením

pri činnostiach vedúcich k ožiareniu ionizujúcim žiarením mimo kontrolovaných pásiem pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, ak dávka na plod počas celého tehotenstva neprekročí 1 mSv,

1.5. s neionizujúcim žiarením,

keď sú prekročené najvyššie prípustné hodnoty elektromagnetického žiarenia a elektromagnetických polí s frekvenciami 3 000 GHz a nižšími, ustanovené osobitným predpisom pre obyvateľstvo,[3])

1.6. na pracoviskách s nadmernou záťažou chladom alebo teplom

a) keď sa teplota vzduchu udržiava po dobu viac ako 4 hodiny na hodnote 4 °C a nižšej alebo keď sa vykonávajú práce v súhrne za zmenu dlhšie ako 1 hodinu pri teplotách pod -5 °C. Práca v uvedenom povolenom časovom rozsahu musí byť kompenzovaná účinnými ochrannými opatreniami na zabezpečenie fyziologickej termoregulácie tehotnej ženy, najmä vhodným pracovným oblečením, primeraným temperovaním priechodných a odpočinkových priestorov, v prípade potreby zabezpečením teplých nápojov a stravy,

b) keď časovo-vážená celozmenová priemerná výsledná teplota guľového teplomeru prevyšuje 28 °C,

c) s významnými zdrojmi sálavého tepla na zamestnanca, keď nemožno technickými opatreniami znížiť sálanie tak, aby nebolo príčinou nadmernej tepelnej záťaže a porúch termoregulácie a aby pôsobenie sálavého tepla na hlavu neprekračovalo 150 W/m^2,

d) s mimoriadnymi nárokmi na termoreguláciu v dôsledku striedania veľkých teplotných rozdielov v intervaloch kratších ako 30 minút, ako aj pri súčasne vysokej teplote a vlhkosti, ak nie sú zabezpečené opatrenia účinne kompenzujúce negatívny vplyv uvedených faktorov, najmä vhodné pracovné oblečenie, úprava režimu práce a oddychu, pitný režim, primerané tepelno-vlhkostné podmienky v priechodných a odpočinkových priestoroch,

1.7. s nevhodným pohybom a držaním tela a s premiestňovaním sa v rámci pracoviska alebo mimo neho

a) vykonávané vo fyzicky náročných a v nevhodných pracovných polohách, ako je práca v hlbokom predklone, v podrepe, v kľaku, poležiačky, vo vypätom stoji na špičkách nôh, s rukami nad hlavou a s pootočením trupu o viac ako 60°,

b) postojačky u tehotných žien, ak sa vykonávajú súvisle počas prevažnej časti pracovnej zmeny,

c) vykonávané v obmedzenom pracovnom priestore, ktorý neumožňuje striedanie pracovných polôh a uvoľňovanie zaťažovaných častí podpornopohybovej sústavy, a v podmienkach, ktoré neumožňujú upraviť pracovné miesto s ohľadom na antropometrické zmeny tela ženy v priebehu tehotenstva,

1.8. s psychickou záťažou

a) pri ktorej nemožno individuálne prispôsobovať pracovné tempo dané strojovým zariadením,

b) pri ošetrovaní pacientov na uzavretých psychiatrických oddeleniach.

2. biologickými faktormi, najmä práce

a) s klasifikovanými faktormi skupiny 2, 3 a 4,[4]) ak je známe, že tieto faktory alebo terapeutické opatrenia potrebné vzhľadom na pôsobenie týchto faktorov ohrozujú zdravie tehotných žien a nenarodeného dieťaťa,

b) pri výrobe liečiv a prípravkov na humánne a veterinárne účely, pri ktorých môže preukázateľne vo významnej miere dochádzať k prenikaniu v nich obsiahnutých biologických účinných látok do organizmu.

3. chemickými faktormi, najmä práce s

3.1. ortuťou a s jej zlúčeninami,

3.2. látkami spomaľujúcimi mitózu,

3.3. oxidom uhoľnatým,

3.4. chemickými látkami, ktoré sú v nebezpečnej miere absorbované cez pokožku[5]) a ktoré sú uvedené v osobitnom predpise[6]) a označené ako R 24 a R 27,

3.5. chemickými látkami, ktoré

1. majú výrazný alergizujúci účinok na dýchacie ústrojenstvo alebo kožu, ktoré sú uvedené v osobitnom predpise[6]) a označené ako R 42 a R 43,

2. majú žieravý účinok na kožu, ktoré sú uvedené v osobitnom predpise[6]) a označené ako R 34, R 35,

okrem predaja nebezpečných chemických látok a nebezpečných chemických prípravkov v uzavretých nerozbitných, originálnych baleniach.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 272/2004 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNYCH AKTOV EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (10. samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS, Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 348, 28. 11. 1992).

Preklad preberanej smernice je v Centrálnej prekladateľskej jednotke sekcie Inštitút pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky.

1) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov.

1) Zákon č. 163/2001 Z. z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov.

2) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 46/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi.

3) Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 86/1999 Z. z., ktorou sa ustanovujú zásady požiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov.

1) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami.

2) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 204/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci s bremenami.

3) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 271/2004 Z. z. o ochrane zdravia pred neionizujúcim žiarením.

4) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 47/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s biologickými faktormi.

5) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 45/2002 Z. z. o ochrane zdravia pri práci s chemickými faktormi.

6) Zákon č. 163/2001 Z. z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.